

Laidunnus muinaisjäännösalueilla

Laiduntaminen sopii hyvin muinaisjäännösalueen jatkokunnostukseksi. Aiemmin laitumena olleen alueen uudelleenlaiduntaminen on jopa toivottavaa. Laiduntaminen vaatii alueen, jossa muinaisjäännösten rakenteet ovat tarpeeksi syvällä tai ne ovat niin tiiviitä etteivät ne vaurioidu eläinten liikkeessä päällä. Alueella on oltava myös tarpeeksi ravintoheinää ja luontaisesti vettä.

Vuokrasopimus

Jos maanomistaja ei itse hyödynnä hoidettavaa muinaisjäännösaluetta laidunkäytössä, voidaan etsiä sopiva vuokraaja tai vuokraeläimet. Laitumen vuokraaja tai eläinten hoitaja kannattaa etsiä jostakin lähiseudulta, koska laidun vaatii päivittäistä valvontaa. Vuokrasopimus kannattaa tehdä kirjallisesti.

Öölannin nummialue on maailmanperintökohde. 56 hehtaarin suuruinen alue hoidetaan pääosin lammas- ja nautalaidunnuksella.

Lisätietoa:

Museovirasto
www.nba.fi

Muinaisjäännösten hoitotuki
www.upplandsstiftelsen.se/visa-alla-omraden/kung-bjorns-hog-i-hagadalen-nasten__831
whc.unesco.org/en/list/968

Maisemanhoitokorttisarja koostuu 14 osasta. Kortit on laadittu mahdollisuutena maisema, MAMA-hankkeessa, joka on Euroopan unionin maaseudun kehittämisen maatalousrahaston ja Etelä-Savon sekä Keski-Suomen ELY-keskusten rahoittama.

Maisemanhoito muinaisjäännösalueilla

KUVAT: LEENA LAHDENVESI-KORHONEN

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Laiduneläinten valinta

Laiduneläinten valintaa ohjaa muinaisjännöksen laiduntyyppi ja eläinten koko. Laiduneläinten määrään vaikuttaa puolestaan eläinten ravinnon tarve, laitumen koko, laitumen rehuntuotanto ja laidunnuksen tavoite.

Nautakarja sopii kaikille laiduntyypeille, koska se ei valikoi ravintoaan. **Lammas** on pienikokoisena ja helppohoitoisena yleisin muinaisjännösalueiden laiduntaja, mutta valikoi ravintoaan nautaa tarkemmin.

Myös **hevoset** sopivat laidunnuseläimiksi. Hevonen on parhaimmillaan yhteislaiduntajana esimerkiksi lampaiden kanssa, koska hevoset syövät ruohon lyhyeksi ja niille kelpaa myös karkea heinä.

Museovirasto

vastaa Suomessa muinaisjännösten hoidosta. Muinaisjännösten hoito aloitettiin Suomessa 1800-luvun lopulla kansallisromanttisessa hengessä –hoidettaviksi valittiin etenkin monumentaalisia kohteita, mm. linnanraunioita. Maatalouden murroksen myötä 1950-luvulla monista luonnonlaitumista luovuttiin, hakamaita kasvoi umpeen ja joutomaat metsittyivät. Samalla monet muinaisjännökset peittyivät kasvillisuuteen.

Kung Björns hög on pronssiajan hautakumpu lähellä Uppsalan keskustaa. Alue on monilajinen niitty ja virkistysalue asuinalueiden lomassa. Alueella on lukuisia polkuja kävelyyn, pyöräilyyn ja ratsastamiseenkin. Aluetta hoidetaan laajalta osin lammas- ja hevoslaidunnuksella. Uppsalan kunta omistaa alueet ja on antanut hallintaoikeudella eläinten omistajille ja maanviljelijöille alueiden hoidon. Osa alueista hoidetaan myös suoraan ostopalveluna.

